

NOVININE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrške Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Noviu je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K.
Sküпно v edno fare 4 K.
Cena Novin v Ameriko je na leto 12 K.
Cena ednega drobca je doma 6 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensovcih, CSERFÖLD, Zalamegye.
K tom! se more pošilati naročnine l vsi dopisi, nej
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameriškanski
dobijo k NOVINAM brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jesušovoga.“

Prava mati.

V Cartle Garden v Novom Yorki vidiš četvero dece. Trije so si jako podobni; vsaki bi na prvi pogled pravo: to so bratje. Zaistino je tak. Dve deklici in eden deček. Te je bio star dvanajset let, edna sestra je mela deset, druga pa devet. Pred njimi je stao eden deček istih let. Živahno si pogovarjajo med sebov. Od česa pa? Od podobic in knigic, štere so pred kratkim dobili od protentantskih pastírov.

— Jaz sem evangeličan, — pravi te štrti deček — kaj pa vi ste ne, ste katoličanci? (Pri nas bi jim pravili tudi „papinci“.)

— Da, da, mi smo katoličanci — odgovorijo drugi trije — nego zdaj stopimo k evangeličancom!

Ves čas toga njihovoga pogovarjanja sem nezapažen stao v bližini in jih poslušao. Po teh zadnjih rečeh se jim bližam in pitam: Tak, drage moja deca, vi ste katoličanci?

Šest bistrih in nedužnih oči se je obrnole na mene, čakajoč kaj več od mene.

— Da, mi smo katoličanci.

— Kaj pa to pomeni — pitam — ka ste predtem pravili „zdaj stopimo k evangeličancom?“

— Zato, ka so naši starišje tudi evangeličanci — je bio odgovor.

To je ešče bole povekšalo mojo radovetnost.

— Kak je to, vaši starišje so evangeličanci, vi ste pa katoličanci?

Naša prva mati — odgovorijo vsi trije enoglasno — so bili katoličanska, samo da so nam mrli; oča in druga mati sta pa evangeličanska. Dozdaj smo bili pri mamic, ki so katoličanska, pred par dnevi so pa oča po nas poslali in zdaj moramo v drugo vero stopiti.

— Jaz, jaz ostanem katoličanska, pravi starejša sestra. Kak či bi štela

čüti ravno to od svojega brata, je zraven dodjala: Te moj brat je komaj letos bio pri prvom sv. obhajili.

Deček ves tužen povesi oči.

— Jaz, tudi jaz ščem ostati katoličanska, pravi mlajša sestra, skakajoč od veselja okoli mene, ar je znala ka mi s tem radost spravi.

Potem mi pokaže lepó vezano protestantsko biblijo, štero je dobila od pastéra rekoč: Kak lepo knigo so mi dali.

Siromak katoličanski misijonar, Oča Roulaad, je ne meo niti edne knige, da bi jim jo podaro. Blagoslovi malo trojčico rekoč:

— Deca moja, li ostanite verni katoličanci!

— O da, da, ostanemo verni — so kričali enoglasno.

Kak lepe so te dečinje reči: „Naša prva mati so bili katoličanska“.

Vsi krščeniki odzvuñaj Katoličanske Cerkvi, namreč Luterani, Kalvini, Anglikani in razkolniki morejo in smejo praviti: „Naša prva mati, Cerkev, je bila katoličanska.“

Predniki protestantov, razkolnikov, in drugih takših odpadnikov so bili katoličanci, bili so deca prve matere: svete katoličanske Cerkvi. Prišle so pa druge matere, nesmilene mačehe, štere so jih odtrgale z naročja pravoj materi, to je, Katoličanskaj Cerkvi, nastavlenoj od Kristusa. — Pomiliti se nam morejo naši bratje, ki nemajo té prave matere. Molimo za njé! Samo milost sv. Dúha njim jo more znova nazaj dati. O molimo te dneve za vse drugogoverniki k sv. Dúhi, ka spoznajo pot zveličanja.

Bojna.

Risalski svetki! Moč i ljübezen sv. Dúha naznanjajo, moč, ljübezen düševno. Moj Bog, kak bi trebelo to oboje zdaj svéti! Svét se na telovno moč zanaša, žeja blatno ljübezen ze-

melsko, zato pa nema mira i ga ne more meti, da Bog, večna resnica, trdí, ka „hüdobni nemajo mira“. Sv. Dúha čista ljübezen i düševna moč, štera zna krivico zatrpeti i sovražniki desnico ponüditi, naj požene korenjé v srce razburkanoga sveta, pa zraste ž njega preželjni mir. Oj kričimo, kričimo zato te dni: *Hodi Düh sveti, hodi Düh sveti, hodi Düh sveti!* Poročila z bojišč so sledeča:

Francozko bojišče. Krvavi napadi dale trpijo pa se še povekšavajo. Nemci ne samo ka se močno držijo, nego ešče z proti napadi vznemirjajo sovražnika i zavzemajo njegove jarke, kak pri *Malmaison* trdnjavi.

Talijansko bojišče. Talijanje so začeli napadati. V naš sloveuski kraj se je tudi dobro čülo gromenje topov. Od Tolmina do morja je trpela strašna strelba, naši so močno odgovarjali i napade pešije preprečili. Grozno močni boji so bili posebno pri Plavi i Kostanjevici a naši junaki so zmagali i ešče 1600 Talijanov vlovili.

Macedonsko bojišče. Bolgari so stavili sovražnika, ne more naprej, začeli so vsi napadati je, Talijani, Francozi, Angleži, Rusi i nazadnje Srbi i vse je premagajo.

Na morji na jezere ton se potopi vsaki tjedem. Edna nemška mornarska zračna ladja je tudi potopljena.

Domo nazaj!

*Mladost verje svojim senjam,
Z domi sili, pa zakáj?
Raj domo nazaj!*

*Rodna polja, bistre vode
Kinčajo nam rojstni kraj.
Le domo nazaj!*

*To je zemla naših davnih,
To Slovencev dedni raj.
Le domo nazaj!*

*Vsako dete verno Slavi,
To resnico pripoznáj.
Pa domo nazaj!*

R. J.

Detėča ljubezen.

Smehova Bara je tudi, kak neštete druge, sama ostala doma z jedinim detetom, malim Lujzekom. Mož je pri vojski. Malo zemljišče, štero sta predtem oba ne zadolela obdelavati, obdelava zdaj sama od ranoga jutra do kesnoga večera. Mož je že tretje leto tam, žive toti i piše, ali domo ga li ne pustiyo. Nekša neprilika pride vsikdar zmes, kda bi on mogo dobiti sloboščino. Tužno je to Bari, zasuzi se ne ednok, ali podana v božjo volo prenaša te veliki vdarec.

Sama sebe pa še druge tolaži. Kda šteri poznanec ali rod dobi sloboščino i ga ovara i njoj ga drugi nazuanjijo, navadno etak spregovori: „Hvala Bogi, ka je prišo med svoje drage, ve moj že tudi pride. Dev. Marija ga je mogoča med strašnim bojnim ognjom bolje ohraniti, občuvati, kak jaz doma pod varnov strehov“. Pa zaistino, ta dobra Mati je njenoga Antona tudi občevala. Keliki so spokapali že, šteri so bili doma po dva-tripot na sloboščini, njeni tovariš je pa prehodo Srbijo, Črnogoro, Galicijo, Polsko, Romanijo, bio v groznih ognjah pa ne samo ka je ne ranjen, nego marod je ne tudi bio niti na eden hip. Dobro zna to Bara, ka Marija dela to, ka je njemi plašč obramba za Antona, zato jo pa tudi časti iz celoga srca. I njena častitev ne stoji samo z molitvi, nego iz življenja pobožnoga. Obljubila je dobroj Materi Mariji, ka de se naj njoj samo reši moža nevarnosti i ga pripela domo na duši i teli zdravoga, to je brez smrtnoga greha, krčme popolnoma ogibala, opojnih pijač varvala i dete tudi takše zmernosti včila. V našem kraji, kje je dosta pijank i kje za srečnoga samo tistoga májo, ki vodé ne pijé, je to veliko obljuba bila. V krčmo je prle ne hodila, samo če je na dugoj poti bila, ka si je potreben strošek kupila, zdaj pa nikak neide. Je na dugoj ali kratkoj poti, krčme oznotnaj ne poglédne, zadovolna je z kupicov mrzle vode i drobčekom krūheka trdoga.

Pa še to jočič poviva. Zmisli si, ka mnogi vojak, njeni dragi Anton tudi, keliko krat niti do toga ne more priti.

Sosede njoj večkrat pravijo: „Bara, Bara, vč si pa štero kupico vina privošči, vč pa trpiš kak vprežna živina.“ Z smehom njim odgovori to le navadno: „V vini ne ga moči, betežna sem pa ne, ka bi je za vrastvo mogla piti. Vino slabí, da kaplejo od njega ljudjé, dobra voda pa moč da, zato ka z vednakimi i krepkimi stopaji ido po njej na delo težaki.“

Okoli njé je vse zablodilo. Še neštterne tretjerednice so si hodile tū pa tam žalost v krčmo gasit i trūjavo z pét z žganicov odganjat. Istina, ka so potem bole tužne postale, da je je dušnavest pekla i bole trūdne, zato ka tej krv z velikov silov goni po žilaj, po vsakoj sili pa trūdnost nastane, ali one so zato le hodile je nadale pozabljat svetovni boj i nevole v krčmo. Baro so pa zato ne mogle nagučati. Ona je stanovitna ostala: ne je šla.

Ljubezen, štero je z prisegov potrdila pred božjim oltarom do svojega Antona, jo je nikam ne pūstila. Ona ga rešiti štela, zato se zatajūvala za njega. Tak je naime čūla od misijonara, ka če ščemo od Boga veliko milost zadobiti, ne je zadosta moliti, nego k molitvi moremo še zatajūvanje pridružiti. Za nepošteno delo se njoj je vidilo, groza jo je obhajala, če se je samo zmislila na to, ka bi v tom žalostnom časi v krčmo šla. Tak se njoj je vidilo, kak če bi sami mrtveci ležali do krčmenih dver i ka po njih, dostakrat po lastivnih bratah, možah, očetah tlačijo sestre, žene, hčeri i tak pride samo do krčmenih dver, kde je čaka duševna smrt, kde zgūbijo milost božjo i poštenje zato ka so se njim ne pomilili milijoni mrtvih vojakov . . .

Pa kaj je ona delala, nato je včila tudi svojega Lujzeka. Trinajstleten deček je bio pravi zgled dobre dece v celoj fari. Kda jihva presilno delo ne zadržalo, sta eden den eden, drugi den drugi šla v cerkev k sv. meši i k sv. obhajili. Za vse vojake sta molila, posebno pa za očo. I kak ona, tak i Lujzek se je zatajūvao. Ka bi vino, žganico ali tej pio, ali ka bi kadio od toga ne ga guča. To je prle tudi ne delao. Njegov oča je ne bio norc i božnjak, ka bi čemér davao lastnomi deteti. To vsaki doktor i vsaki pop vči, ka je v vini, žganici, ruskom teji i tobaki čemér notri, to sveto pismo svedoči, ka opojne pijače na uečistost nadigavlejo, zato je pa oča Lujzekov, ki je rad te gospode poslušo ali njihove spise čteo, to nikdar ne dopūsto svojim deteti. Če se je na kakšem gostūvanje šteri „predober“ sosed šteo njegovomi deteti primititi i njemi kupico vina ponūdo, je ponūdbo vsikdar odklono z temi reči: „Hvala, sosed, jaz požrem edno kapljico mesto deteta, meni ne de škodila, njegovomi teli i njegovoj duši bi pa čemer postala. Jaz kak njegov stariš bi greh meo, če bi to dovalo.“

Nášemi Lujzeki je ne to bilo novo zatajūvanje, toga je on že vaju bio, drugo si je on zvolo za dragoga očo. Materni duh je živo v njem. Kak se je ona ognola popolnoma vsega razveseljavanja, zabavljanja v tom žalostnom časi, tak je dete tudi nekaj posebnoga obečalo dobroj materi Mariji. To je obečalo to zlato dete, ka dokeč oča domo ne pride, se ne de zmenjalo. Zaistino junaško zatajūvanje. Zdjaj že tretje leto počivajo v Smehovoj hiši deteče igrače. Kda ga živa narava vleče, ka bi šo z veselimi pajdaši se igrat, ga mati opomené parkrat: „Lujzek, očo ščeš ešče viditi? Smrt cila na njega i ga zadene, če igrače ne pūstiš.“ Te materine reči ga vseli globoko v srce zadenejo, boga je i privadi se popolnamo na zatajitev. Zdjaj ga več ne moti skušnjava, zdaj je že on gospod, on zapovedava naturi i ta ga mora bogati.

Mesto igrače je rajši šo v cerkev i pred križ, šteroga so oča na kamenščici dali gorpostaviti. Tū je bila edna stolica, na šteroj so si pred bojom vsi tri je počivali po nedelah i svetkih

i kaj pobožnoga pogučavali zmes pa tudi molili pred križom za povrnjenje grešnikov. Sem je hodo zdaj tudi Lujzek. Križ njemi je delao kratek čas. Ves trūden si je tū počivao od dela ali pa počiti si je tū delao trūd, kda je sem priromao i tū molo. „Za ljuboga ajteka vse to,“ — tak je rad dejao, za ljuboga ajteka vse to zatrpim i se zatajim.“ Pa te trūd je ne bio zaman.

* * *

Stolica, štera je bila pred križom, je stala kre globoke grabe. Ta je bila navadno sūha, ali letošnjo sprotolešnjo dežovje jo je napunilo. Prek dva metra globoka voda se je stiskavala v njej. Bilo je pa ravno na vūzemski poudelek. Ljudstvo je razišlo v „Emaus“. Da je Jezus te den, kak sv. evangelij svedoči, šo v Emmaus, pa se je dvema vučenikoma dao spoznati po lomljeni krūha, zato tomi dogodki na spomin ljudje tudi radi ido od doma i pravijo toj poti, ka ido v Emmaus. Samo to je žalostno v toj poti, ka Jezusa ne ka bi najšli, kak tedva vučenika, nego še zgūbijo ga. Iščejo ga naime tam, kje njega ne ga, v družbah grešnih, posvetnih. Pravo Emmausko pot samo tisti napravi, ki ide v dobro družbo, v takšo, v šteroj se pobolša i posveti. Ali takši potnikov je malo dnedén.

Naš Lujzek je tudi šo v Emmaus, šo je k svojim navadnomi križi. Samotna pot, da je bio svetek, je bila zdaj zaistino osamljena. Delao je nišče ne na poli, mati njegova je pa mela v cerkvi nekšo pobožnost še opraviti i samo zatem priti sem, ka bi tū skupno molila i si pogučavala od odičenoga Jezusa, zato je sam korakao po kolniki. Ali kaj je to, ka ga zdaj nekaj sili pred križ? Nekša skrivna moč ga vse vleče po poti naprej. Pašči se pa še tak, ka se zača potiti. Z robčekom si obriše znojni obraz i z veseljom ovara cil svoje poti, križ očiu. Pa še nekaj drugo tudi ovára. Po vratnicah ide eden vojak proti križi. Što koli more biti? Stopa počasi, vidi se, ka je jako trūden, pa glava se njemi tudi kdakoli povesi, sen ga mantra. Zdjaj pred križ pride, kapo z glave vzeme, se prekriži, se nanizi proti križi, moli, si obriše oči, zatem si pa pokrije glavo i sede si na stolico. Kapo si potegne na oči i nasloni se nazaj, da bi malo zadremao. Ali groza strahovita! Stolica se prevrže i vojak se prekupicne v globoko vodo z glavov dol, štera se njemi zadene za grm. Mantra se z nogami, se lūča sem-tam, ali vse zaman. Sladko vūpanje, ka skoro zagledne svojo ženo Baro i sinka Lujzeka, šteriva je že skoro tri leta ne vido, zača vmirati v njem . . .

O dober oča, ne, ne zapri ljubečega srca pred vūpanjom, prle boš vido sinka i ženo, kak bi se troštao!

V tom hipi je skočo pred križ Lujzek i prijao vojaka za ного, štera je stala še vč. I vlekeo je dobro, v tisti kraj, v šteri kraj je grm meo malo veječke, prek šteroga se je glava na lehci pošamerila. Da je popolne zavesti vojak

še ne zgūbo, kak se njemi je glava rešila grma, si je sam tūdi pomagao i prišeo je vō na sūho. Spoznao pa ne je svojega rešitelja, omedlo je od prestanoga mučenja i straha.

Lujzek kak zagledne vojakov obraz, jočiš skriči: „ljubljeni moj oča“, pa kūšuje njemi mokri, mrzli obraz. Zatem pa beži ze vse moči domo po mater. Ta je že na pol poti bila proti križi. Dete njoj proti kriči: „oča so prišli domo pa so v vodo spadnoli pri križi.“ Sirota misli, ka se deteti meša v glavi pa ne ve kaj guči, ali kak ovara kre potrete stolice ležati vojaka, beži proti njemi, ka se njoj dūška stavlja i kda do njega prihiti, spadne na njera i z potrtrim srcom zakriči:

„Anton, ljubljeni moj Anton, pa si mirat prišo domo?“ Ali kda njoj dete razloži, kak je spadno notri i ka ga je hitro vōpotegno, si na rešenje misli. Obrne ga, vodo vō ž njega zlijé i ga rible, zmes pa prosi Križanoga, naj se smiluje njemi i njima, naj ne ta dva velikiva petka en tleden v njenoj hiši, nego naj njoj zasija pravo vūzemsko veselje. Pa dober Jezus jo je posluhno. Mož se otavo. Še neba se razveselila, kda sta se srečala dva ljubečiva pogleda žene i moža: sunce je jasno sijalo dol. Lujzek, koga je domo po kola poslala, se je hitro pritirao z botrinim vrancom i z nepopisnim veseljom pomogeo svojega dragoga oča na kola, šteroga je z svojim zatajūvanjem rešo smrti. Hvaležno je poljūbo oča svojega rešitelja, svojega dragoga sinka i milo jokao nad njim od srčne radosti pa davao Bogi hvalo za milost, ka njemi dao moč tak dobro ga odgojiti.

* * *

V pondelek po tretjoj nedeli maja so pokapali Erjavcovoga Števeka i Kisilakovoga Vanča iz kapure kak vtopljenika. Na sprevodi je malo ljūdi bilo, ponočnjaka i pijanca pa razbijača nišče ne šteo na zadnje počastiti. Mesto meše sta odišla ribit i vtopila sta se. Med malim rojom sprevodnikov je bila tūdi Smehova Bara z Lujzekom. Te je neso skūpni križ vtopljenikov. Po sprevodi si je ljūdstvo etak zgučavalo: „Šteriva sta Smehovo stolico podrezala, sta tisto zadobila, kaj sta drugomi želala, vtopila sta se. Zaistino pravičen je Bog.“ Smehova Bara je to prle že znala, nespametniva dečka opomenola i na pokoro zvala i njima iz srca odpūstila, kaj je ztem pokazala, da se je z sinkom vdeležila njidva sprevoda. Ali njeni opomin je v vodo spadno, ne sta ga posluhno. Kak strašno sta zato obredila!

Za en tleden je Anton na bojišče sledeče pismo dobo od Bare: „Dragi Anton! Naznanjam ti žalostno vest. Sovražnika tvojiva, šteriva sta te zato štela pogūbiti, ka si trezen človek i si njima ne šteo tisto nedelo, kda si domo šo v krčmi piti kūpiti, nego si se paščo raj k križi svojemi, kak si njima pravo, sta se vtopila. Tebi sta stolico prerezala, ka bi se ti vtopo i njidva sta se, kda sta tretjo nedelo maja hodila ribit,

kda se je meša slūžila. Oba sta obisnola z glavami za en grm. Odpūsti njima.

Sprevoda sem se vdeležila z Lujzekom vred i sva oba molila za nesrečniva vtopljenika“. Ti do groba verna žena
Bara.

Mož je z genjenim srcom teliko odgovoro, ka vse odpūsti i moli za njidva dūši. Cela krajina je pa spoznala, ka so še plemenita srca na sveti, štera raj majo Boga kak sebe i se iz ljūbezni do njega radi zatajūjejo za svoje drage vojake, zato je pa pomaga i rešuje tūdi dober Bog z zvūnrednov svojoj obrambov.

Iz pisem naših vojakov.

Kak žalosten, ki nema matere. „Kak tužen sem, ka nema matere, ka njihovoga ljūbečega pozdrava do srca ne morem dobiti. Pred dvanajstim leti na vūzem, kak znate preč. g., so mi mater tam v Črensovcih strelili. Kak žalostno je za tistoga pri vojakah, za koga nema skrbeti več stariš predragi! Ali čuva me dragi Jezus i sladka mati Marija, tolaži pa lepō slovensko čtenjé, štero gda sem prvič v roke dobo, me je tak razveselilo, ka mi je ešče reč zbegnola“. Kavaš Balaž, pešak 28. pp. z Odranec.

Pokora, veselje. „Kda smo se doma bili, nam nikaj naj zaslanjalo vole, bi lahko slūžili Bogi, kak bi šteli — a nej smo šteli, tū pa zdaj bi vnogokrat radi, pa ne moremo. Keliko karanja smo doma mimo vūh pūstili. Prebrani smo doma bili v jeli, pili i še v dūšnoj potrebčini. Sram nas je bilo pred svetom se zatajiti, nesmo vūpali odkriti svojega dūševnoga gladū, smo vsikdār pravili, ka so site naše dūše — i lagali smo. Zato nas je Bog djao v ta prebrana mesta, ka smo doma vu vsem prebrani bili. Pa kak nas je dobro zadeo. Tū zdaj zaistino spoznamo, česa smo bili doma potrebni, a spoznati pa tisto nesmo šteli. Doma smo v nikšoj hrani ne znali najti pravoga žmaja, ne v telovnoj, ne v dūševnoj. Tū se pa z telovnov hranov tak lahko nahranimo, zato ka malo dobimo i imeniten žmaj v njej najdemo, po dūševnoj pa tak hrepenemo, ka se razjočemo, kda je samo malo dobimo. Kak milo smo mislili v postnom časi na pobožnost sv. križne poti, kda smo mogli tū delati, doma pa kelikim je vonjala, kda bi jo mogli dobro opraviti. Ne minola zato niedna nedela, ka ne bi je kakšté trūden premolo iz knige Slomšekove: „Življenja srečen pot“. Na Veliko soboto smo obslūžavali vstanenje Gospodovo pri prostoj cerkvici, štera je z ednim tūdi vojaška bolnišnica. O kak lepo i genljivo je bilo, kda je vsa vojska pod voditeljstvom vseh častnikov, višjih i nižjih pobožno sprevajala v procesiji Najsvetejše! 24 goslarov nam je igralo mesto zvonjenja i mi smo mislili, da nas angelje sprevajajo proti nebesam... Vse je prosto bilo i li najlepše nam, zato ka smo dugo že ne bili pri Jezusi.

Na vūzem se nam je pa veselje spopolnilo, spoved i obhajilo smo opravili, Jezus je prišo k nam, ki smo ga tak jako želeli, i ki smo se velike postne dneve vnogi ne teknoli mesa, čeravno je nam vojakom to dovoljeno i čeravno druge hrane nesmo dobili.“ — Brūnec Ferdinand, topničar 14. t. t. p. pri Soči. iz Dokležovja. — Spodobno zatajūvanje naznanja Cigan Matjaš, topničar z Žižkov.

Dom i svet. — Glási.

Govor nemškoga državnoga kancelara. Bethmann-Hollweg, državni kancelar je v svojem govori povdarjao ka je naš položaj na bojiščah ne bio nigdar tak dober kak zdaj. Mira pa tečas ne more biti, dokeč se Anglija ne odpove svojim načrtom, nemško zemljo spravljati pod sebe.

Deseta bitka pri Soči (Isonzo) se je začnola in že več dni neprestano trpi. Taljanje so se 12 mesecov neprestano pripravljali na njo. Vspehov so ne dosegnoli. 600.000 jih je tam. Do 3000 smo jih vlovili.

Dosta je žensk, malo možkov. Pri najnovjšem ljudskom štetji se je izkazalo, ka je po ništernih krajah dvakrat teliko žensk kak možkov; poprek je možkov jako malo.

200.000 lūdi so zgūbili naši sovražniki na zapadnoj fronti.

24 angleških ladij smo potopili v Jadranskom morji, med Grškim i Italjanskim, na Atlantskom oceani pa 8.

Mro je srbski vojvoda Putnik v Nizzi. V začetki bojne smo ga vlovili pa pá pūstili. Kda smo Srbijo zavzeli, je pobegno na Italjansko i tam odnet na Francusko.

Anglija in Rusija v kratkom pretrgata diplomacijske zveze. Takši glasi se širijo.

V speh naših podmorskih čunov. Meseca aprila smo potopili vsega vkūp 1,091.000 ton ladij, od toga je več kak polovica angleških. Od začetka neomejenoga podmorskoga boja pa 2,772.000 ton, od toga je angleških 1,707.000.

Morilca grofa Stürgkha, avstrijskoga ministerskoga predsednika, so obsodili na smrt.

Od naših vojakov: Mrtev je: Ioko Ignac, domobranski topničar, z Srednje Bistrice. Mladi vojak je prestao lani tifus; zdaj se je pa prehlado i po dvamesečnom betegi se preselo v Keszthelyi v bolšo, večno domovino za očom, šteri so pred kratkim zaspali v Gospodi. Srce Jezusovo okrepi njegove tužne ostale, njegovoj dūši pa odpri veseli nebeski raj. Tihi, vrli, dober sin je bio svojih starišov, naj njemi boganje plača v nebi te najbolši sin, Jezus.

Povodni se od več krajov glasijo. Naša Múra tūdi že dugo nema mesta v svojem jedri.

Novi sovražnik. Ljūdovlada Liberia je pretrgala diplomacijsko zvezo z Nemcijov. Ta ljūdovlada je v Afriki, šté do dvá milijona prebivalcov i nema svojih lastnih penez nego rabi penez severno-amerikanskih združenih Držav. V toj

deželi prebivajo zamorci (čarni ljudje) i je bogata v mezgi i ráznoterom jüžnom sadi.

Rusija. Gučkov, vojni minister i Kornilov general, vojaški ravnatelj Petrograda sta odstopila. Mira ne ga nikšega, socialisti se nad sehom njevkdajo, en del vojske nešče prijeti za orožje i odsdkakajo vojaki z bojišča, drugi del pa šče še ofenzivo začnoti proti nam. *Krenski* ministra je *Musini* imenüvani človek šteo strliti. Hüdobija se ne posrečila. Prijeli so ga.

Amerika za šest tjednov pošle 180 jezer vojske Francozov na pomoč. Z vojskov je jezero zdravnikov šlo na Francozko.

„Marijina mešna zveza“ se imenüje cerkve na bratovčina, štera se skrbi za srečno smrt. Dužnost je v začetki plačati 3 kor. 50 fl. in poštnino, sledkar pa vsako leto edno mešo slüžiti dati v namen družbe. Pri šteromkoli dühovniki se smejo te meše slüžiti dati. Opravljajo se pa té meše na čast Dev. Mariji za vse družbenike, posebno pa za mirajoče in pokojne. Družba šté zdaj 850 jezer kotrig. Samo živi se smejo vpisati. Pisati se mora na té naslov: *Uprava Marijine mešne zveze, Franciškanški samostan v Mariboru. Marburg a/D. Štajarsko.*

Smrtna kosa. Mro je v Črensovcih v 18. leti svoje starosti, vrli dijak ljubljanske gimnazije *Horvat Matjaš*. Molimo za njegovo düšo.

Male rede dobi č. g. Radoha Jožef, salezijanec, naš vojak iz Nedelice, v Oswiecimi v Galiciji. Molimo za našega dobrega pomagača v pisanji, da srečno pride tüdi do velikih redov, do mešništva.

Nova meša č. g. Püvar Mataja, benediktinca, na Tišini je prestávljena na 1. julij.

Čemér je pojelo pét let staro dete Benčak Ane v Bakovcih pa vmrlo od njega.

Austrija. Vsi poslaniki, ki so v vojaškoj slüžbi, so od casara dobili sloboščino da se morejo vdeležiti sej državnoga zbora.

Na vojno delo more iti šeststo vgrskih trgovcov zavolo navijanja cen. Če bi se zvedilo, kak visoko so potegnoli nešteri po vesnicah tüdi ceno silja ali drugih reči, bi je zadela, ista usoda. Pazite, ki nemate düšnevesti.

Podpišüjite šesto vojno posojilo! Podpišüvanje trpi do 12. junija, sprejme je vsaka pošta i posojilnica. V beltinskoj, lendavskoj, sobočkoj posojilnici se zglasite i po poštah! Peneze sem dajte! Tü prinesejo največ dobička!

Za bratovščino sv. Uršule (Orše) so knjige že štampane. Dobijo se v Celji (Cilli, Štajarsko) v kapucinskem samostani. Toplo je priporočamo z bratovščinov vred.

Je to zahvalnost? Mnogi se reši vojske i druge nesreče pa za to dobroto dobromi Bogi takšo hvalo da, ka se do blata opijani. Je to zahvalnost? Se z smrtnim grehom Bog hvali? Kak dugo še? Ne pozabite, ka smrtni greh zuova križa Jezusa i velika pijanost je smrten greh.

Kaj iščete v krčmah? Kak idem nekega dne po službenih opravkih, v Varaši K. zaslišim neki ženski glas! Juhuhu! — aufbiks! Saperlot sem si mislo, ta pa ima koraže! Pred sebov vidim žensko, štero pelja moški za roko. Suza mi stopi v oči, kda spoznam žensko. Vzdehno sem: Ubogi otroci, ki imate takšo mater! Mati poseda den za dnevom po krčmah, a deca morejo zavolo toga trpeti grozno pomenjkanje. Mož je na vojski, trpi za dom, a žena doma zapravlja. „Novine“ kličite. Mladina spametüj se! Stariši, posebno pa ve Matere spametüjte se, püstite najprle ve pot v krčme! Mladina dam bo gotovo sledila. Dokeč bodo krčme puše, cerkve pa prazne se ne moremo pričakovati bolših časov zato pa vün iz krčem: Pojdite v cerkev ta pred prestol Vsemogočnega! Sprošnjami, in molitvami poprosimo Gospoda bojnih trum, da nam pošle zaželjenega mirü. Ljüdjé čitajte „Novine“ in poslüšajte njih navuke! Mnoge pozdrave vsem bralcem „Novine“ žele *Alois Kurnig*, četovodja, od Sv. Petra pri Radgoni.

Pri zamašenji rabite želodec okrepčajoče, milo poganjajoče „Elza krogljice“. 6 škatljic poštnine prosto za 5 kor. 57 f. pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. Horv. Tü se dobi tüdi Fellerov „Elza-fluid“, 12 kantic franko 7 kor. 32 f.

Neki vojak svojoj ženi te da po našem vredništvü naznaniti: „Draga žena! Ti se tožiš, ka ti slabo ide gospodarstvo, te deca ne bogajo, ljüdjé pa ne poštüjejo. Dam välati to, ali nači ne more biti to. Zajtra; kda druge poštene žene na delo ali v cerkev ido z decov, ti po vesi odklantivaš, deco pa nehaš do deseti spat. Večer, kda bi trbelo spat iti, pá odideš po vesi pa še v krčmo i prideš v kesno noč domo, po poti pa Bog ve, kaj ne delaš. Što pa moli z decov? Moja delävna roka fali doma, to je istina, ali če bi živela doma kak Bog zapovedava, bi on to nadomesto z svojim svetim blagoslovom. Zato pa ne toži se mi več ni ti, ni deca, nego živite pošteno, pa vse dobro bo.“

Nesreča. V Ljubljani je osem skladališč za strlivo v zrak zletelo. Več dni so letali explodirani šrapneli i granate po mestu. Seväрни i zapadni del mesta je zgoro. Ljüdstvo je z teh nevarnih mest odbežalo. Ne znati, je kaj ljüdi tüdi mrtvih ali ne. Zrok nesreče je ne odkrit.

Pošta.

Rajbar Ferenc domači. Gradišče. Dozdaj ešče ne mogoče nikaj stalnoga od vašega zvediti. — **Sobočan Ferenc** žena. Gomilce. Če nemate doma naročenih Novin, dajte mi na glas, ka vam te moževine pošlem, kak on žele. — **Gomboc Ana**. Sobota. Za tiste, štere na bojišče hodijo, nikaj ne plačati. Na vaš naslov 11 Novin se pošilja, iščite je pri Mariči.

Zapoved pazljivosti

je, da pri kúpili Fellerovoga „Elsa-Fluida“ pazimo na ime Feller in „znamek“ „Elsa“, ar je vno go malovredno go ponarejenja. Neščemo zdaj tü reklama delati tomi zanesljivomi domačemi vrastvi. Če bi med našimi četevci ga što še ne poznao, lahko pozvedü od svojega zdravnika kak dobra reč je

PROTI PREHLANJENJI,

najbole če gut i grle trpita zavolo mokrote vrenema. Cene: 12 malih, ali 6 dvojnih ali 2 specialniva glažka franko 7 kor. 32 f., 24 malih ali 12 dvojnih ali 4 specialni glažki franko 12 K 38 fl. v jedino pravoj kakovosti pri Feller V. Eugeni lekarnari, Stubica, Centrala 146. (Zagr. žup.) Fellerove ték davajoče, odvjavajoče Rebarbara „Elsa pilule“ (6 škatlic franko 5 K 57 fl.) se dajo po znamki „Elsa“ spoznati.

NOGA

mora nositi izredno težo celoga tela. To je teža od 60 do 120 kil. Ta izredna teža prihaja pri hoji na vsaki stopaj na

edno samo nogo. Noga je navadno vkljenjena v trdi šreveo. Pri hoji pritiska izredna težä tela mehke mesne dele noge k trdoj steni šrevlja. Tak nastaneje KÜREČE OČI, oteklina, kožni otiski, šteri pri hoji teškočo delajo. Mnogo ljüdi celo življenje trüdoma lazi z kürečimi očmi okoli, ne da bi je odpravili. Pa to je lahko mogoče. Nikdar pa ne jemljimo v roke noža, na nogi se nahaja naime vsikdar nesnaga, štera pri rezanji pride v rano i povzroči vsako leto, da vmerje na jezere ljüdi na zastrupljenji (zagifljanji) krvi. Najstarejšä küreči oši se dajo lahko odpraviti z Fellerovim obližom za turiste z „Elza“ obližom za küreče oči. Jezeri tuzistov, žandarov, vojakov, pismonoš i žen, ki nosijo tesno obütel, so ga rabili i ga priporočajo kak i Fellerovo tekočo tinkturo „Elza“ za turiste proti kürečim okam. Tidva izvrstniva, prezküšeniva pridelka omečita kürije oči, otiščance i trdo kožo tak, da sami odpadnejo. Küreče oči se z korenjom vred odpravijo, koža se pa tak omeči, da se kürije oči na njej ne dajo napraviti, če se ne nosi tesna obütel. Gospe, štere nosijo tesno, malo obütel, naj stemi preparati taki odpravijo novo nastale kürije oči, rešijo se tak mnogo bolečin i ne de njim trebalo čemernoga obraza kazati, kak to vidimo pri damah, štere mantrajo kürije oči. Fellerov obliž „Elza“ za turiste proti kürijim okam stane 1 K, v kartoni 2 K, Fellerova tinktura „Elza“ proti kürijim okam stane 2 K, za zavijanje in poštnino 2 K 30 f več prašek proti znoji tela in nog 1 K. Pravi preparati se naročajo pri

E. V. Feller lekarniki,
Stubica, Centrala br. 146. Horv.

Poštnina je bole po ceni!
Sploh ne plačate poštnine, če na očeter te reči z „Elsa fluidom“!